

'TEAM EXTREMISME'

**Centrum Algemeen Welzijnswerk
(CAW) Limburg**

Wie zijn we?

- Okt'16: Binnen departement WVG introductie van nieuwe werking voor aanpak radicalisering in Vlaamse en Brusselse gevangenissen
- Jan'20: Erkenning MB CAW Limburg als referentie-CAW preventie van radicalisering in detentie
 - Overname consulentenwerking afdeling Samenleving en Welzijn, Ministerie WVG sinds 2018
- Vlaams Strategisch Plan Hulp- en dienstverlening aan gedetineerden
- 2019: Gemeenschappelijke omzendbrief voor een globale aanpak van gewelddadige radicalisering, extremisme en terrorisme
- 2021: DG EPI (het gevangeniswezen) en het Departement WVG/Zorg finaliseerden een gezamenlijk draaiboek voor de aanpak van radicalisering in de gevangenissen -> resulteerde in de structuur van lokale casustafels

Wie zijn we?

- Huidige team (2024): 4 VTE consulenten + 0,8 VTE ikv de Expertengroep
- Expertise: 7 jaar ervaring in intensieve (12/1VTE) disengagement trajecten

We hanteren volgende definitie van “disengagement traject”

Een disengagementstraject dat sociale **re-integratie** beoogt is een traject **op maat** van een individu in de aanpak van gewelddadig extremisme dat ingrijpt op **meerdere levensdomeinen** en werkzame factoren. Binnen een dergelijk traject zijn de facto **meerdere actoren** betrokken. De begeleiding omvat zowel veiligheids- als socio-preventieve begeleidingsaspecten binnen een **lange termijnperspectief** en waarin de **continuïteit** van de opvolging wordt verzekerd. Gelet op het belang van de sociale context vindt het traject ook aansluiting bij de lokale realiteit van het individu en kan het steunen op de lokale partners.

Bij het opbouwen van het traject worden minstens volgende levensdomeinen onderzocht: psychosociale begeleiding, opleiding en tewerkstelling, trauma- of gespecialiseerde geestelijke gezondheidszorg, waaronder ook de verslavingszorg, betrokkenheid en begeleiding van de **sociale context** en het betrekken van personen die een **alternatief discours** aan het gedachtengoed van gewelddadig extremisme kunnen bieden, zoals personen met een religieuze autoriteit en andere **steunfiguren**.

(definitie IMC justitiehuisen)

Onze opdracht:

- Individuele vrijwillige begeleidingstrajecten m.o.o. disengagement en re-integratie in de samenleving; als partner in een ketenaanpak
- Vanuit expertfunctie advies geven aan hulp en dienstverleners in de Vlaamse en Brusselse gevangenissen, die geconfronteerd worden met geradicaliseerde gedetineerden.

Doelgroep:

- Alle (ex)gedetineerden die opgenomen zijn in de GGB (de gemeenschappelijke gegevensbank) van het OCAD (Coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse), gedetineerd in de Vlaamse en Brusselse gevangenissen
 - Lijst OCAD
 - Bespreking op lokale casustafels in de gevangenissen
 - Systematisch proactief aanbod
- Bij start: islamitisch geïnspireerd extremisme; intussen verbreding van het spectrum: religieus geïnspireerd extremisme, rechts- en links extremisme, anti-overheidsdenken, ... en combinaties daarvan

Begeleidingstrajecten: wat is het niet

- Geen eenheidsworst
- Geen voorgeprogrammeerd aanbod of draaiboek
 - Geen vast aantal sessies
- Geen wasprogramma:
 - Niet eenvoudigweg van conservatief salafist naar progressief atheïst
- Geen louter ideologisch tegendiscours
- Doelstelling is niet het afstand laten doen van geloof
 - Kritische blik aanreiken om denkkader te verruimen
- Niet realiseerbaar door 1 partner
 - Samenwerking met partners is essentieel

Begeleidingstrajecten: wat is het wel

"Individuele begeleidingstrajecten m.o.o. disengagement en re-integratie in de samenleving; als partner in een ketenaanpak."

2 sleutelwoorden: maatwerk & netwerkaanpak

Maatwerk:

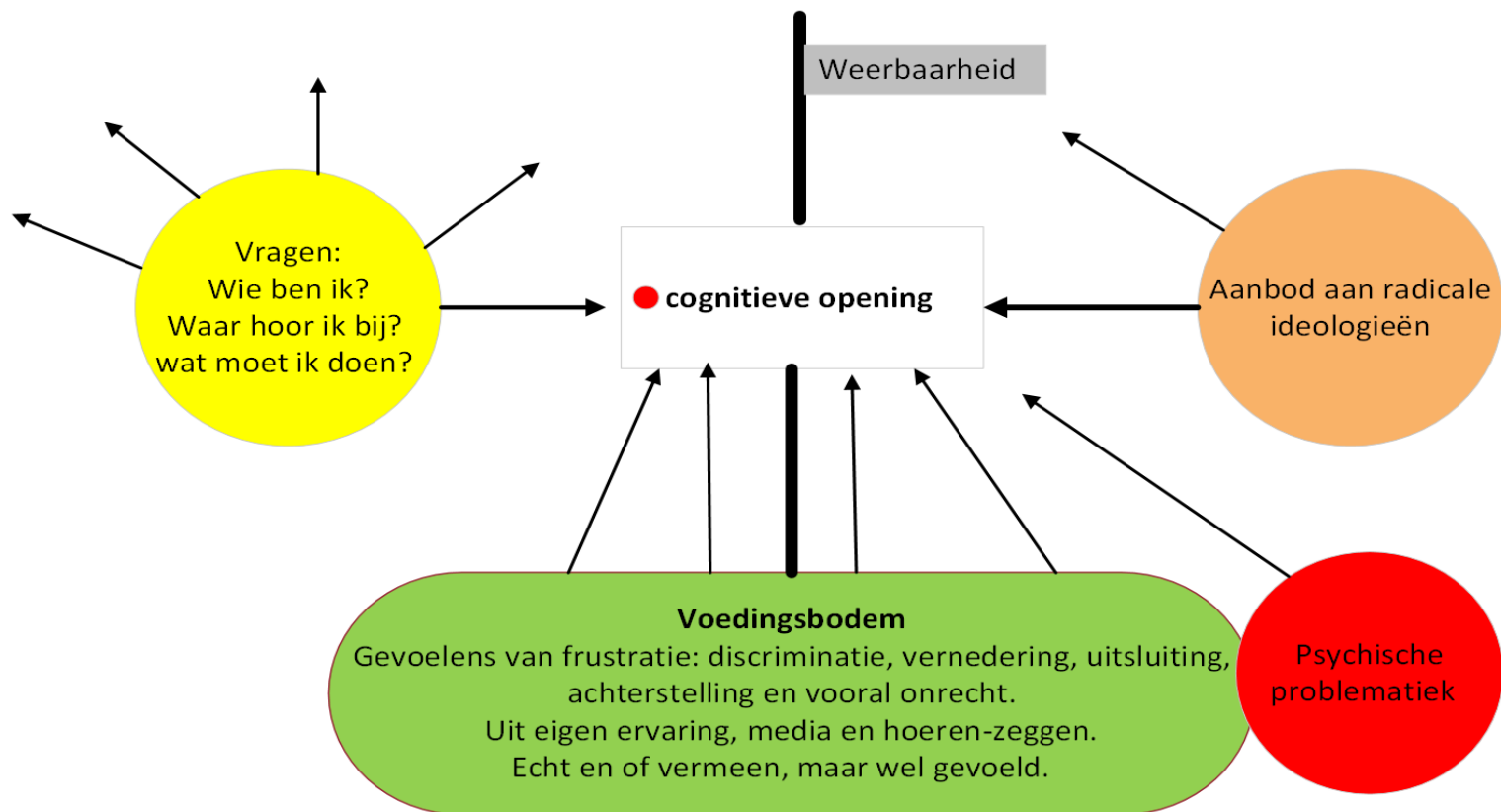
- Op maat van de cliënt, afgestemd op individuele noden
 - Nadruk op versterken van het individu en zijn positief netwerk
- Inspelen op verschillende aspecten en levensdomeinen
 - onderwijs, werk, zelfbeeld en identiteit, weerbaarheid, agressie, trauma, sociaalpsychologisch welbevinden, netwerk, religie en ideologie
- Multi agency approach (CAW detentiebegeleiders, CGG, VDAB, onderwijs, islamconsulenten...)
 - Diverse doelgroep vereist gedifferentieerde aanpak
- Doelstelling; beperken detentieschade en voorbereiden van re-integratie in de maatschappij

Netwerkaanpak:

- Kernpartners van justitie (lokale gevangenisdirecties, psychosociale diensten van de gevangenen,...)
- Partners van de Vlaamse Gemeenschap binnen de hulp- en dienstverlening (, CAW-detentiebegeleiders, VDAB ...) e.a. zoals de islamconsulenten, De Rode Antraciet,...
- Ingebed in lokale samenwerkingsstructuren (structurele deelname aan de lokale casustafels binnen de muren met gevangenisdirectie/PSD, centrale diensten DG EPI en moslimconsulenten. Verder nemen we deel aan -zijn we vragende partij tot -deelname aan LIVC'R

●
= Radicalisering. Het proces van radicalisering begint zodra mensen met onvervulde vragen hun antwoorden vinden in radicale ideologieën en deze zich eigen gaan maken. De voedingsbodem maakt dat mensen meer of minder gevoelig zijn en kan bijdragen aan de snelheid van het proces.

Doelen en resultaten:

- Contact -> leren kennen en vertrouwensband
- Zelfinzicht en kennis vergroot; bereidheid tot reflectie, push- en pullfactoren zijn gekend; openheid tot inbreng andere zienswijzen; bekomen van positieve identiteitsopbouw; toekomstidee.
- De cliënt heeft zicht op het aanbod + treedt mogelijks in contact met andere diensten (CGG, PSD, onderwijs,...). Er is zicht op wat nodig is + afstemming trajecten (met toestemming van cliënt)
 - ! Doelgroep krijgt prioriteit binnen het begeleidingsaanbod van de CAW's
- De cliënt weet na afronding waarvoor hij waar terecht kan en hoe.

Cijfers:

- 126 begeleidingen (personen) sinds opstart
- 41 lopende begeleidingen (dd. 05/01/2024)
 - 25 binnen de muren (incl. beperkte detentie)
 - Gevangenis: Antwerpen, Beveren, Brugge, Dendermonde, Hasselt, Gent, Turnhout
 - 16 buiten de muren
 - 11 veroordeelden in ET of VI
 - 4 beklaagden in VOV
 - 1 vrijgesteld na strafeinde
 - 10% links-rechts extremisme
- meer dan 90% start traject

Noden:

- Stabiele, structurele financiering
 - Momenteel: 3.5 VTE recurrente middelen,
1 VTE uitbreidingsmiddelen tem eind 2024 + 0.8 VTE
projectmiddelen tem 31/10/25
- Opgestarte trajecten kunnen aanhouden
 - Spanningsveld binnen – buiten
- Goed werkende casustafels -> LIVC's en PIVC's
- Toegang tot hulp- en dienstverlening voor
gedetineerden verloopt moeizaam

Projectoproep in het kader
van een **expertenpool** ter ondersteuning van lokale
besturen in het kader van de preventie van
gewelddadige radicalisering en extremisme
(ABB)

Project van team Extremisme:
'Van analyse tot traject: individuele disengagement,
maatgerichte lokale aanpak'
goedgekeurd door toenmalig minister van Samenleven &
Binnenlands Bestuur Bart Somers.

-> 0,8 VTE van 1/11/23 tem 31/10/25

Aanbod vanuit het project tav lokale besturen:

- Consult en casusanalyse met direct betrokken actoren
- Casusbespreking
- Methodiekenoverdracht
- Overlegmomenten en casusbesprekingen van lokale besturen
- Vorming en toelichting
- Zelf begeleidingstrajecten opstarten (van preventief tot curatief)
- Inzetten op participatie van socio-preventieve actoren op LIVC's

Bedankt voor de aandacht!

Vragen?

